

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางชัน อำเภอบางชัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่นๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพท.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการ ใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช
กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-3
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2568	7-2
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-8
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566	2-8
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลทุ่งสง อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-5
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-2
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-8

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-3
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-1
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	2-7
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	3-6
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	4-4
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	6-7
7-1	การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดิน และที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

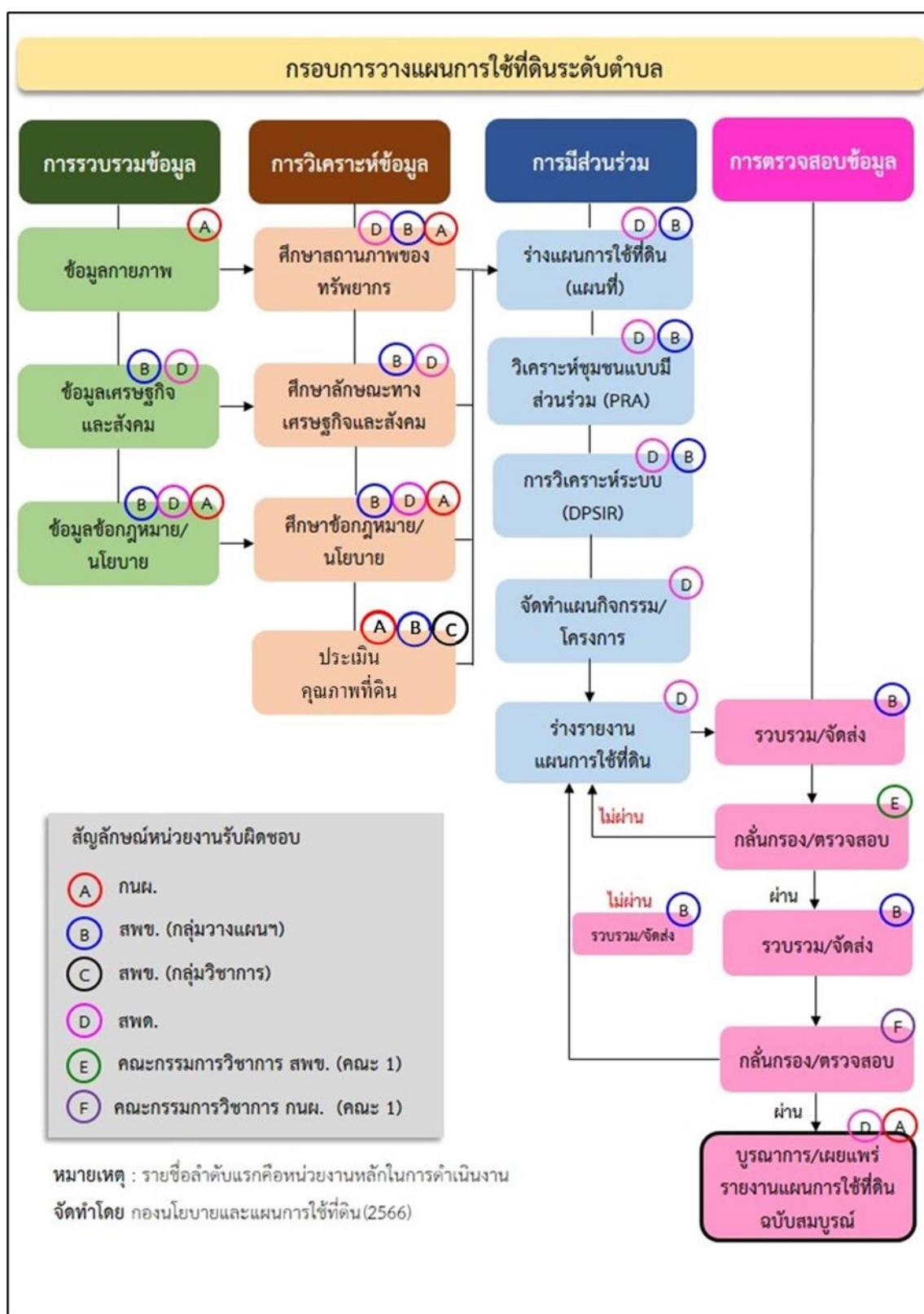
3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ พัฒนาคุณภาพชีวิต โปร่งใส ประทับใจ มีคุณภาพ ”

(องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

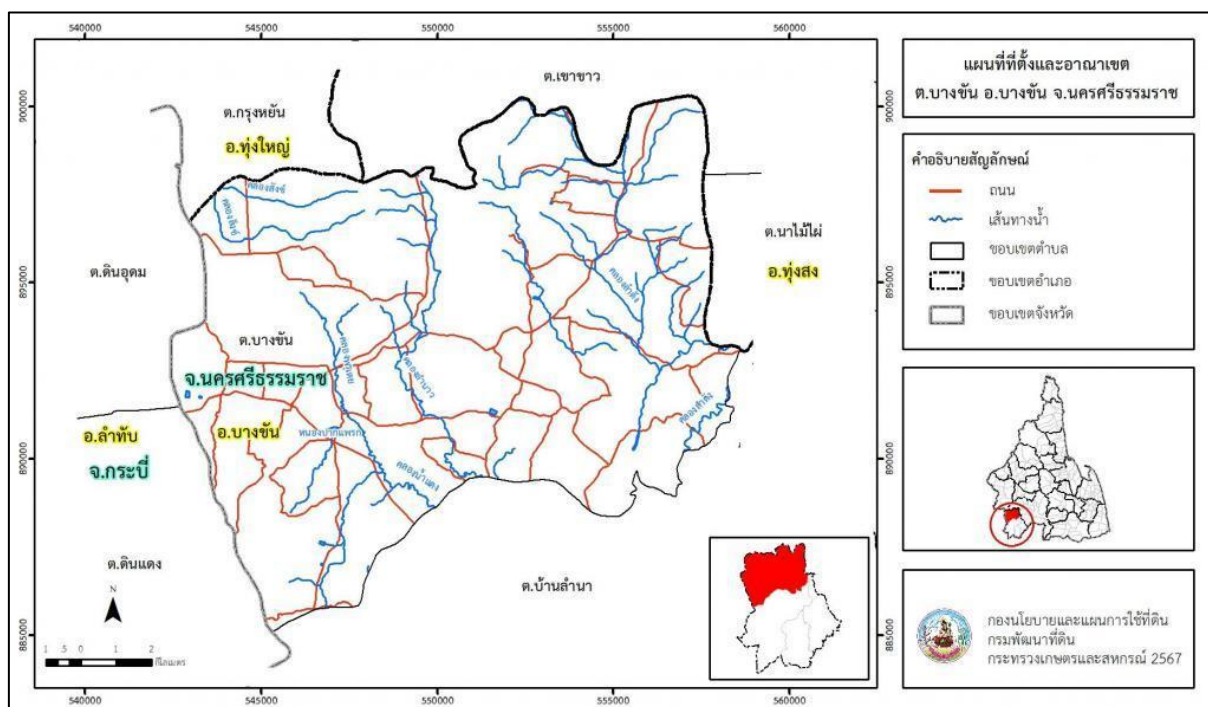

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบางขัน มีพื้นที่ประมาณ 156.75 ตารางกิโลเมตร หรือ 97,971 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลกรุงหยัน อำเภอกุ๋มใหญ่ ตำบลเขาขาว อำเภอกุ๋มใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านลำเนา อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลนาไม้ไผ่ อำเภอกุ๋มใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลดินอุดม ตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 18 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านปากแพรก	หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งอินทนิล
หมู่ที่ 2 บ้านพรุเตย	หมู่ที่ 11 บ้านไสเฒ่าอ้อย
หมู่ที่ 3 บ้านคลองเสาเหนือ	หมู่ที่ 12 บ้านเขาหิน
หมู่ที่ 4 บ้านควนตอ	หมู่ที่ 13 บ้านวังทอง

หมู่ที่ 5 บ้านคอกช้าง

หมู่ที่ 6 บ้านไร่ยาว

หมู่ที่ 7 บ้านควนประ

หมู่ที่ 8 บ้านหน้าเขา

หมู่ที่ 9 บ้านคลองลำนาว

หมู่ที่ 14 บ้านควนประหน้าเขา

หมู่ที่ 15 บ้านหนองแสง

หมู่ที่ 16 บ้านทับกลาง

หมู่ที่ 17 บ้านพรุหว่า

หมู่ที่ 18 บ้านควนออก

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลบางขัน ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน เนินเขา และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่เขา มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่านที่สำคัญ เช่น คลองน้ำแดง คลองพรุเตย คลองมิน คลองลำดัง คลองลำนาว คลองสังข์

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) พบว่า ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมีนาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.5 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,098.5 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 170 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 279.1 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกระบี่ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์

ช่วงที่มีน้ำมากเกินไป เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงต้นเดือนธันวาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

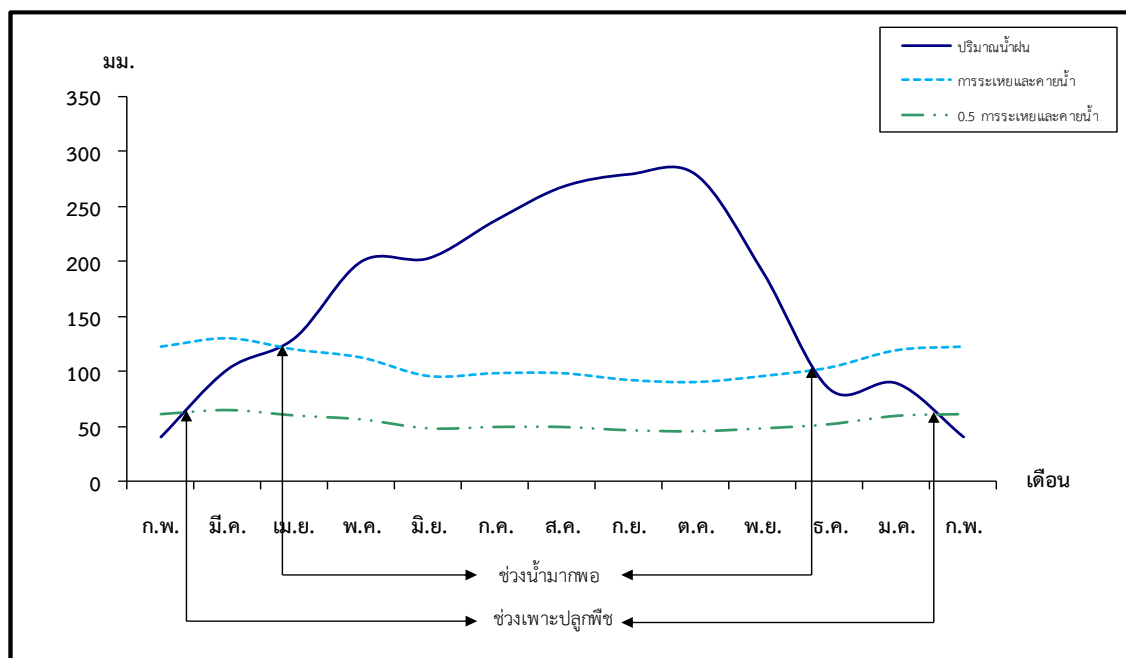
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดกระบี่^{1/}

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์	ปริมาณน้ำฝน	จำนวนวันที่ฝนตก	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{2/}	ปริมาณฝนใช้การ ^{2/}
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	(%)	(มม.)	(วัน)	(มม.)	(มม.)
ม.ค.	21.5	32.7	26.6	79.0	88.8	7.2	119.7	76.2
ก.พ.	21.5	34.1	27.4	74.0	39.9	4.8	122.9	37.4
มี.ค.	22.4	34.8	28.1	76.0	101.6	7.8	130.5	85.1
เม.ย.	23.0	34.4	28.2	81.0	130.0	12.1	120.3	103.0
พ.ค.	23.5	33.0	27.7	85.0	199.8	17.0	112.8	135.9
มิ.ย.	23.0	32.0	27.3	86.0	202.6	16.7	96.0	136.9
ก.ค.	22.7	31.6	26.9	87.0	237.0	17.9	98.6	147.1
ส.ค.	22.6	31.5	26.9	86.0	267.6	18.3	98.6	151.8
ก.ย.	22.3	31.4	26.5	88.0	279.1	19.4	92.4	152.9
ต.ค.	22.0	31.5	26.5	88.0	278.7	20.6	90.5	152.9
พ.ย.	22.3	31.4	26.5	87.0	190.1	17.5	96.0	132.3
ธ.ค.	21.7	31.6	26.4	83.0	83.3	10.9	103.9	72.2
เฉลี่ย	22.4	32.5	27.1	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,098.5	170.2	1,282.2	1,383.7

หมายเหตุ ^{1/} เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{2/} จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

หมายเหตุ ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดกระบี่

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,555 ไร่ หรือร้อยละ 2.62 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 83,402 ไร่ หรือร้อยละ 85.14 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 81,848 ไร่ หรือร้อยละ 83.55 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

2) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,545 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียน มะพร้าว

3) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 9 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 9,139 ไร่ หรือร้อยละ 9.32 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ สมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบรกร้างสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 266 ไร่ หรือร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ บ่อน้ำในไร่นา หนอง บึง ทะเลสาบ คลองชลประทาน

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 2,609 ไร่ หรือร้อยละ 2.66 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พุ่หญ้าสลับไม้ พุ่ม/ไม้ละเมาะ พุ่หญ้าธรรมชาติ พื้นที่ลุ่ม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,555	2.62
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,175	2.22
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	7	0.01
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	92	0.09
U405	ถนน	182	0.19
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	94	0.10
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	5	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	83,402	85.14
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	2,807	2.86
A302	ยางพารา	58,842	60.06
A302/A312	ยางพารา/กาแฟ	8	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	19,947	20.36
A307	สนประดิพัทธ์	7	0.01
A312	กาแฟ	128	0.13
A312/A403	กาแฟ/ทุเรียน	23	0.02

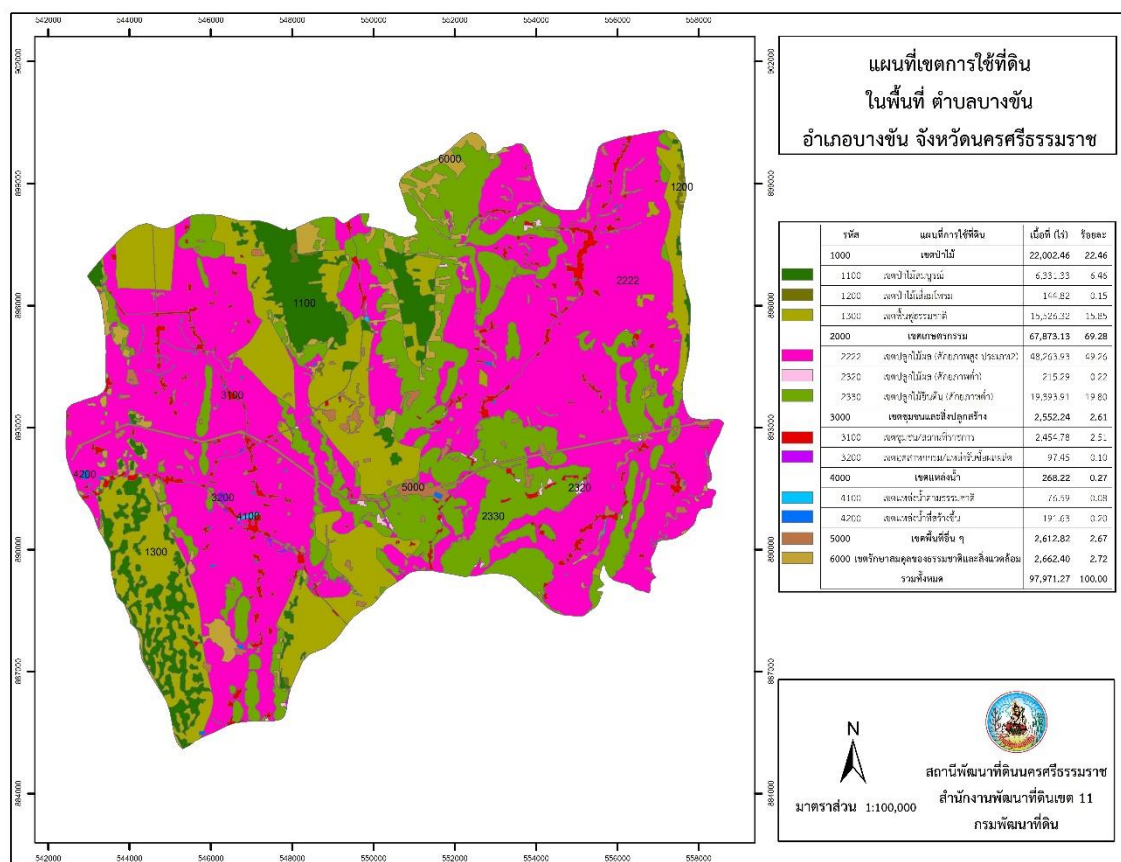
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A312/A420	กาแฟ/ยางสด ลองกอง	5	0.01
A317	หมาก	58	0.06
A317/A419	หมาก/มังคุด	18	0.02
A317/A420	หมาก/ยางสด ลองกอง	5	0.01
A401	ไม้ผลผสม	1,204	1.23
A403	ทุเรียน	96	0.10
A403/A419	ทุเรียน/มังคุด	10	0.01
A403/A420	ทุเรียน/ยางสด ลองกอง	18	0.02
A404	เงาะ	27	0.03
A404/A419	เงาะ/มังคุด	22	0.02
A405	มะพร้าว	73	0.07
A405/A419	มะพร้าว/มังคุด	9	0.01
A419	มังคุด	67	0.07
A420	ยางสด ลองกอง	19	0.02
A702	โรงเรียนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	9	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	9,139	9.32
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	249	0.25
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	8,890	9.07

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	2,609	2.66
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	627	0.64
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,890	1.93
M201	พื้นที่ลุ่ม	80	0.08
M304	บ่อดิน	12	0.01
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	266	0.26
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	23	0.02
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	54	0.05
W202	บ่อน้ำในไร่นา	149	0.15
	W203	คลองชลประทาน	40
			0.04
	ผลรวมทั้งหมด	97,971	100.00

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่าประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลบางขัน มีประชากรรวม 14,119 คน แยกเป็นชาย 7,147 คน เป็นหญิง 6,972 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 90.07 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,894 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 225 ครัวเรือน หรือร้อยละ 4.60 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 4,669 ครัวเรือน หรือร้อยละ 95.40 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลบางขัน	4,894	7,147	6,972	14,119
หมู่ที่ 1 ปากแพรก	403	506	491	997
หมู่ที่ 2 พรุเตย	265	336	330	666
หมู่ที่ 3 คลองเสาเหนือ	362	489	519	1,008
หมู่ที่ 4 ควนตอ	267	438	434	872
หมู่ที่ 5 คอกช้าง	244	376	407	783
หมู่ที่ 6 ไร่ยาว	268	411	414	825
หมู่ที่ 7 ควนประ	376	576	541	1,117
หมู่ที่ 8 หน้าเขา	306	440	413	853
หมู่ที่ 9 คลองลำนาว	169	266	244	510
หมู่ที่ 10 ทุ่งอินทนิล	307	516	496	1,012
หมู่ที่ 11 ไสเตอ้อย	271	467	419	886
หมู่ที่ 12 เขาดิน	229	368	375	743
หมู่ที่ 13 วังทอง	253	337	311	648
หมู่ที่ 14 ควนประหน้าเขา	203	240	242	482
หมู่ที่ 15 หนองแสง	316	444	420	864
หมู่ที่ 16 ทับกลาง	220	294	305	599
หมู่ที่ 17 พรุหว่า	264	361	340	701
หมู่ที่ 18 ควนออก	171	282	271	553

ที่มา: กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	4,894	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	225	4.60
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	4,669	95.40

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพื้นที่รวมทั้งหมด 97,971 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,894 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 20.02 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 83,402 ไร่ หรือร้อยละ 85.14 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 370.68 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 225 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลผสม ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2565 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 182,571 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 61,935 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 137,763 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 46,734 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 44,808 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 15,201 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลบางขัน	152,806	17,558	7,617	4,590	182,571	61,935	137,763	46,734
หมู่ที่ 1 ปากแพรก	159,565	16,571	6,298	3,026	185,460	73,838	141,771	56,444
หมู่ที่ 2 พรุเตย	157,568	5,227	4,521	1,583	168,898	74,161	123,630	54,284
หมู่ที่ 3 คลองเสาเหนือ	137,845	21,692	9,575	7,610	176,721	55,725	148,065	46,689
หมู่ที่ 4 ควนตอ	153,708	5,366	6,553	3,529	169,155	59,671	131,811	46,497
หมู่ที่ 5 คอกช้าง	127,624	39,466	2,535	4,478	174,102	68,689	102,363	40,385
หมู่ที่ 6 ไร่ยาว	185,852	19,727	9,585	6,114	221,277	67,600	206,623	63,123
หมู่ที่ 7 ควนประ	150,446	36,785	14,813	7,068	209,113	65,816	168,272	52,962
หมู่ที่ 8 หน้าเขา	178,065	20,957	10,210	1,864	211,096	61,653	178,322	52,081
หมู่ที่ 9 คลองลำนาว	180,860	13,315	7,275	5,961	207,411	64,741	157,112	49,041
หมู่ที่ 10 หุ้งอินทนิ	121,918	6,927	8,679	2,032	139,555	49,307	121,433	42,904
หมู่ที่ 11 ไสเดาอ้อย	153,786	5,029	4,623	4,480	167,918	55,973	102,057	34,019
หมู่ที่ 12 เขาดิน	164,354	13,508	12,050	4,869	194,780	55,159	144,421	40,898
หมู่ที่ 13 วังทอง	165,109	9,904	8,253	4,900	188,167	60,652	132,520	42,715
หมู่ที่ 14 ควนประหน้าเขา	141,440	5,932	4,282	7,783	159,436	53,666	70,448	23,713
หมู่ที่ 15 หนองแสง	153,662	31,399	11,546	4,330	200,937	63,934	158,729	50,505
หมู่ที่ 16 ทับกลาง	124,164	4,570	2,616	4,937	136,287	54,176	113,935	45,291
หมู่ที่ 17 พรุหว่า	160,670	22,212	4,205	6,079	193,166	74,495	138,027	53,230
หมู่ที่ 18 ควนออก	165,192	17,388	551	3,746	186,877	57,182	101,781	31,144

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 14,091 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 42,190 ไร่
- (3) เขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) เนื้อที่ 4,751 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 3,016 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 755 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 96 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1BR เนื้อที่ 849 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 8,120 ไร่
- 6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 21,242 ไร่
- 7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 56,193 ไร่
- 8) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 7,700 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลบางขัน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,098.5 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลบางขัน มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองน้ำแดง คลองพุดเตย คลองมิน คลองลำดั่ง คลองลำนาว คลองสังข์ และหนองปากแพรก

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลบางขัน มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 10 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 38 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ดอน มี 38 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,739 ไร่ หรือร้อยละ 2.80 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Ak-cC ชุดดินอ่าวลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 705 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Bng-clB ชุดดินบึงชะงัน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 196 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Fd-col-sIB ดินฝั่งแดงที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,647 ไร่ หรือร้อยละ 1.68 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Fd-col-sIC ดินฝั่งแดงที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 16,577 ไร่ หรือร้อยละ 16.92 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Fd-col-sID ดินฝั่งแดงที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 976 ไร่ หรือร้อยละ 1.00 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-cB ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,781 ไร่ หรือร้อยละ 2.84 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-cC ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,840 ไร่ หรือร้อยละ 1.88 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clA ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 995 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Kbi-clC ชุดดินกระบี่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Kc-clD ชุดดินคลองซาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 702 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่ตำบล

- 12) หน่วยแผนที่ดิน Kh-sLB ชุดดินคองหษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 248 ไร่ หรือร้อยละ 0.25 ของเนื้อที่ตำบล
- 13) หน่วยแผนที่ดิน Klt-Ntn-clD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินคลองเต้ง และชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล
- 14) หน่วยแผนที่ดิน Km-slC/csub ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ และดินล่างพบชั้นดินเหนียว มีเนื้อที่ 276 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล
- 15) หน่วยแผนที่ดิน LL-mw,pic-sicLA ดินลุ่มน้ำที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและมีศิลาแลงอ่อน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,516 ไร่ หรือร้อยละ 4.61 ของเนื้อที่ตำบล
- 16) หน่วยแผนที่ดิน Ntm-mw-sLB ดินนาท่อมที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,054 ไร่ หรือร้อยละ 5.16 ของเนื้อที่ตำบล
- 17) หน่วยแผนที่ดิน Ntm-mw,col-sLB ดินนาท่อมที่มีการระบายน้ำดีปานกลางและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 483 ไร่ หรือร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล
- 18) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-Ntn-d-clC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินนาทอน และดินนาทอนที่เป็นดินลึก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 154 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล
- 19) หน่วยแผนที่ดิน Pac-clB ชุดดินปากจั่น มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 165 ไร่ หรือร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล
- 20) หน่วยแผนที่ดิน Pto-col-sLD ดินพะโต๊ะที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 452 ไร่ หรือร้อยละ 0.46 ของเนื้อที่ตำบล
- 21) หน่วยแผนที่ดิน Pto-d,fl-sLB ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 34 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล
- 22) หน่วยแผนที่ดิน Pto-d,fl-sLC ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกและเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,352 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของเนื้อที่ตำบล
- 23) หน่วยแผนที่ดิน Pto-vd,col-sLB ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 106 ไร่ หรือร้อยละ 0.11 ของเนื้อที่ตำบล
- 24) หน่วยแผนที่ดิน Pto-vd,col-sLC ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,834 ไร่ หรือร้อยละ 4.93 ของเนื้อที่ตำบล
- 25) หน่วยแผนที่ดิน Pto-vd,col-sLD ดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึกมากและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,839 ไร่ หรือร้อยละ 6.98 ของเนื้อที่ตำบล
- 26) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Pto-d,fl-sLB หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึก และเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 6,895 ไร่ หรือร้อยละ 7.04 ของเนื้อที่ตำบล

27) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Pto-d,fl-sLC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึก และเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,997 ไร่ หรือร้อยละ 2.04 ของเนื้อที่ตำบล

28) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Pto-d,fl-sLD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และดินพะโต๊ะที่เป็นดินลึก และเป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,650 ไร่ หรือร้อยละ 1.69 ของเนื้อที่ตำบล

29) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Rg-sLC หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 707 ไร่ หรือร้อยละ 0.72 ของเนื้อที่ตำบล

30) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Rg-sLD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,157 ไร่ หรือร้อยละ 2.20 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Pto-Rg-sLE หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินพะโต๊ะ และชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,438 ไร่ หรือร้อยละ 9.63 ของเนื้อที่ตำบล

32) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 471 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่ตำบล

33) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silB ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 411 ไร่ หรือร้อยละ 0.42 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Te-sLB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 587 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่ตำบล

35) หน่วยแผนที่ดิน Te-sLB/d4c ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็กที่มีความลึก 100-150 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 4,757 ไร่ หรือร้อยละ 4.85 ของเนื้อที่ตำบล

36) หน่วยแผนที่ดิน Te-sLC ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 533 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่ตำบล

37) หน่วยแผนที่ดิน Te-col-sLC ดินท่าแซะที่เป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,000 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของเนื้อที่ตำบล

38) หน่วยแผนที่ดิน Tkn-sLA ชุดดินตาขุน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 96 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 13,376 ไร่ หรือร้อยละ 13.65 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 7,152 ไร่ หรือร้อยละ 7.31 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินบึงชะงั้ง (Bng) ชุดดินคลองซาก (Kc) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) และชุดดินระนอง (Rg)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-wd,col-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	2,739	2.80
Ak-cC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	705	0.72
Bng-clB	2-5	0-50	ดี	ปานกลาง	>20	>75	7.0-8.0	8.0-8.5	<2	-	196	0.20
Fd-col-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,647	1.68
Fd-col-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	16,561	16.90
Fd-col-slC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	16	0.02
Fd-col-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	976	1.00
Kbi-cB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,781	2.84
Kbi-cC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,840	1.88
Kbi-clA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	995	1.02
Kbi-clC	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	21	0.02
Kc-clD	12-20	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	702	0.72
Kh-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	248	0.25
Klt-Ntn-clD	12-20	0-50/ 50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0/ 5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	204	0.21
Km-slC/csub	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	276	0.28
LL-mw,pic-siclA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	3,431	3.50
LL-mw,pic-siclA*	0-2	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,085	1.11
Ntm-mw,col-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	483	0.49
Ntm-mw-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	4,615	4.71
Ntm-mw-slB*	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	439	0.45

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ntn-Ntn-d-clC	5-12	50-100/ 100-150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	154	0.16
Pac-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	6.0-7.0	4.5-5.5	<2	-	165	0.17
Pto-col-sLD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	452	0.46
Pto-d,fl-sLB	2-5	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	34	0.03
Pto-d,fl-sLC	5-12	100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,352	1.38
Pto-Pto-d,fl-sLB	2-5	50-100/ 100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	6,895	7.04
Pto-Pto-d,fl-sLC	5-12	50-100/ 100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,997	2.04
Pto-Pto-d,fl-sLD	12-20	50-100/ 100-150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,633	1.67
Pto-Pto-d,fl-sLD*	12-20	50-100/ 100-150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	17	0.02
Pto-Rg-sLC	5-12	50-100/ 0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	707	0.72
Pto-Rg-sLD	12-20	50-100/ 0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	2,157	2.20
Pto-Rg-sLE	20-35	50-100/ 0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5/ 5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	9,438	9.63
Pto-vd,col-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	106	0.11
Pto-vd,col-sLC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	4,834	4.93

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Pto-vd,col-slD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	6,839	6.98
Ro-silA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	471	0.48
Ro-silB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	411	0.42
Te-col-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,000	1.02
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	587	0.60
Te-slB/d4c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	152	0.15
Te-slB/d4c*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	4,605	4.70
Te-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	533	0.54
Tkn-slA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	96	0.10
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,376	13.65
รวมทั้งหมด											97,971	100.00

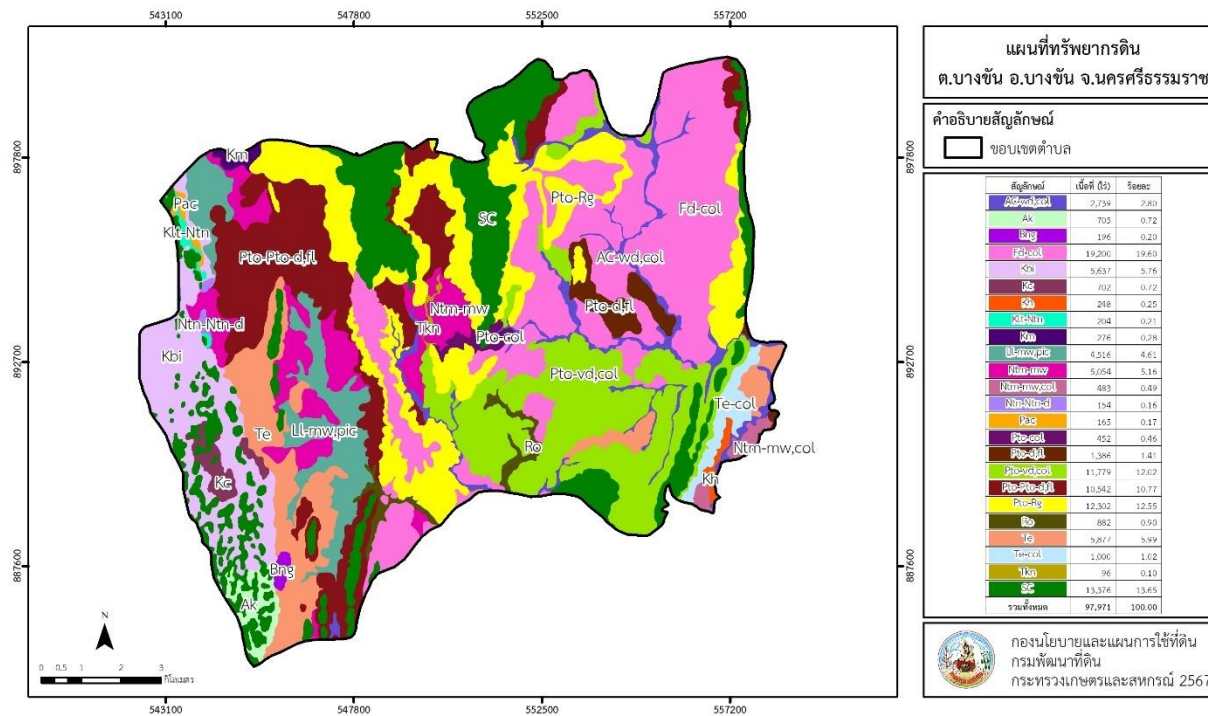
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน(2566)

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลบางขัน คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) ดินตื้น
- 3) ปุ๋ยเคมีราคาแพง
- 4) ขาดแคลนน้ำต้นทุนในการเกษตรและการอุปโภค บริโภค
- 5) ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน
- 6) มลพิษทางดินและทางน้ำ
- 7) แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน ตลิ่งพัง
- 8) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- 9) การระบาดของโรคทางดินในยางพาราและปาล์มน้ำมัน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลบางขัน มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วม
- 3) เปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน
- 4) ลดต้นทุนปัจจัยการผลิต
- 5) กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 5 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) ความสมดุลของน้ำทางการเกษตร
- 1.4) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 1.5) ต้นทุนการผลิตราคาแพง ผลผลิตราคาตกต่ำ
- 1.6) ขาดกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.3) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปรับเปลี่ยนการผลิต
- 2.4) การลดต้นทุนการผลิต
- 2.5) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

2.6) จำแนกประเภทที่ดินในเขตป่าไม้ถาวร

3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4) ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- 3.5) ป่วยเคมีราคาแพง

4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินจากตะกอน
- 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
- 4.3) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการระบาดของโรคพืช
- 4.4) รายได้น้อย
- 4.5) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต

5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ทางลำเลียงในไร่นา
- 5.2) ฝายชะลอน้ำ
- 5.3) ปลุกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
- 5.4) จัดรูปแบบนา
- 5.5) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด
- 5.6) ปรับปรุงบำรุงดินกรดด้วยโดโลไมท์
- 5.7) บ่อน้ำไร่นา
- 5.8) ฝนรวงคังดเผาวัสดุเหลือใช้ในไร่นา
- 5.9) ปรับเปลี่ยนการผลิตตามศักยภาพของดิน
- 5.10) ส่งเสริมการใช้ขยะในครัวเรือนในการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
- 5.11) ส่งเสริมผลิตปุ๋ยหมักในชุมชนเพื่อลดการพึ่งพาสารเคมีทางการเกษตร
- 5.12) ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- 5.13) ส่งเสริมการปลูกพืชผสมผสาน

อนาคต

- (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ประกาศเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ยางพารา มีขั้นตอนการปลูก การเตรียมดิน ยางพาราสามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนทราย เป็นพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขังและการถ่ายเทอากาศดี ทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถจำนวน 2 ครั้ง พรวันดินอีก 1 ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีตอไม้ยางเก่าหรือตอไม้อื่นหลงเหลืออยู่ ควรกำจัดเศษต้นยางเก่าและเศษไม้อื่นให้หมด กรณีที่เป็นพื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะควรมีการจัดทำขั้นบันได เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำระยะปลูก ระยะปลูกยางพาราเมื่อผลต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง สามารถใช้พื้นที่ปลูกยางได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดในเรื่องการกำจัดวัชพืช ต้นยางเปิดกรีดได้เร็ว สวนยางมีลักษณะสวยงามเป็นระเบียบ สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ต้นยางจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ต่อต้นไม่น้อยกว่า 20 ตารางเมตร ระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา 2.5x8 เมตร หรือ 3x7 เมตร จำนวนต้นยาง 80 ต้น หรือ 76 ต้นต่อไร่ วิธีการปลูก วิธีการปลูกยางพารามี 3 วิธี คือ 1)การปลูกด้วยเมล็ดสด 2)การปลูกด้วยเมล็ดงอก 3)การปลูกด้วยกล้ายาง 2 ใบ การดูแลรักษา การใส่ปุ๋ย เมื่อต้นกล้ายางตั้งตัวได้ควรใส่ปุ๋ยเป็นระยะเพื่อให้ได้ต้นกล้าที่แข็งแรงและสมบูรณ์ติดตาได้เร็ว ปุ๋ยที่ใช้สำหรับต้นกล้ายางควรเป็นดังนี้ สำหรับดินร่วนปนทราย ใช้ปุ๋ยสูตร 16-8-14 สำหรับดินร่วนปนเหนียวใช้ปุ๋ยสูตร 18-10-6 ระยะเวลาในการใส่โดยแบ่งใส่เป็น 4 ครั้ง คือเมื่ออายุ 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน และก่อนติดตา 1 เดือน โดยใช้อัตรา 36 กิโลกรัมต่อไร่ หรือประมาณ 15 กรัมต่อช่วงระยะ 1 เมตร ในแถวคู่ ส่วนวิธีการใส่ การใส่ใน 2 ครั้งแรกโดยวิธีหว่านปุ๋ยเป็นแถบกว้างประมาณ 8 เซนติเมตร ในระหว่างแถวคู่ แล้วคราดกลบเพื่อให้ปุ๋ยคลุกเข้ากับดิน และการใส่ในครั้งต่อไปควรใช้วิธีการหว่านให้ทั่วแปลงโดยระวังไม่ให้ถูกใบอ่อนกล้ายาง

การกำจัดวัชพืช ใช้จอบถากหรือแทรกเตอร์ไถ วิธีนี้เกษตรกรนิยมใช้มาก แต่มีข้อเสียคือจะกระทบกระเทือนต่อราก ทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต การปลูกพืชคลุมดิน โดยนำเมล็ดพืชคลุมดินแต่ละชนิดมาผสมกันแล้วนำไปปลูกโดยใช้เมล็ดพืชคลุมดินในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อพื้นที่ปลูกยาง 1 ไร่ ยกเว้นในท้องที่แห้งแล้งใช้อัตรา 1.5 กิโลกรัมต่อไร่ การใช้สารเคมี เป็นวิธีที่ให้ผลดี ประหยัดแรงงาน และเวลา นิยมใช้กับต้นยางที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไป หรือต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินมากกว่า 75 เซนติเมตรไปแล้ว

หลังจากปลูกจนต้นยางสูงจากพื้นประมาณ 1 เมตร หรือต้นมีเปลือกสีน้ำตาล หรือมี อายุประมาณ 1 ปี จะตัดกิ่งตาทั้งกระโดงไปใช้ได้เลย แต่ถ้าจะเลี้ยงเป็นกิ่งตาเขียว ให้ตัดยอดฉัตรบนสุดทิ้ง ตัดเลี้ยงครั้งที่ 1 จากนั้นปล่อยให้แตกกิ่งแขนงออกมาบริเวณฉัตรยอดเลี้ยงไว้ 3-4 กิ่ง เมื่อฉัตรแก่แล้วก็ตัดไปใช้ได้พร้อมกันนี้ก็ทำ การตัดเลี้ยงครั้งที่ 2 ในปีหนึ่ง ๆ จะตัดเลี้ยงกิ่งตาได้ 3 ครั้ง เมื่อหมดฤดูกาลติดตาแล้วจะตัดต้นล่างแปลง โดยให้เหลือกระโดง 1-2 กระโดง สูงจากพื้นดิน 75 เซนติเมตร เพื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงไว้ผลิตกิ่งตาเขียวในปีที่ 2 เมื่อเลี้ยงกิ่งกระโดงได้ 3-4 ฉัตร ก็ทำเหมือนกับปีที่ 1 อีก และเมื่อเข้าปีที่ 3 ต้นกิ่งตาจะเลี้ยงกิ่งกระโดง และในปีที่ 4 เลี้ยงได้ถึง 4 กระโดง การปลูกยางไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางต่างไปบ้างเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลงเป็นต้น โดยจุดประสงค์

แล้วการปลูกซ่อมยางก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกประการหนึ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางเดิมและยางที่ปลูก ซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุ ปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางในแปลงปลูกในระยะนั้น ๆ

การกรีดยาง การกรีดยางต้องยึดหลักที่ว่า เมื่อกรีดแล้วจะต้องได้น้ำยางมากที่สุด เปลือกเสียหายน้อยที่สุด กรีดได้นาน 25-30 ปี และประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุดขนาดของต้นยางที่เปิดกรีดได้

1. ขนาดของต้นยางที่พร้อมเปิดกรีดต้องมีเส้นรอบต้นไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร วัดที่ความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร
2. เปิดกรีดครั้งแรกเมื่อมีจำนวนต้นยางที่พร้อมเปิดกรีดในสวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ของต้นยาง ทั้งหมดในสวน
3. ต้นยางติดตา สามารถเปิดกรีดครั้งแรกได้ที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 50, 75, 100, 125, หรือ 150 เซนติเมตร ระดับใดระดับหนึ่งก็ได้ แต่ถ้าเปิดกรีดต่ำจะได้รับผลผลิตมากกว่า วิธีติดรางและถ้วยรับน้ำยางเวลาที่เหมาะสมในการกรีดยาง

ควรจะเริ่มกรีดยางตั้งแต่ตอนเช้า ประมาณ 06.00-08.00 น. เพราะจะทำให้ปฏิบัติงานได้สะดวก เนื่องจากมองเห็นชัดเจนกว่ากลางวันและผลผลิตที่ได้ใกล้เคียงกับการ กรีดในตอนกลางวัน ระบบการกรีดยาง เนื่องจากในระยะ 2-3 ปีแรกของการกรีด ต้นยางยังอยู่ในระยะการเจริญเติบโตค่อนข้างสูง การกรีดยาง มากเกินไปจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นจึงควรกรีดยางในระบบครึ่งต้นวันเว้นวัน โดยหยุดกรีดในช่วงผลัดใบและไม่มีการกรีดชดเชยเพื่อทดแทน วันที่ฝนตกจนกระทั่งปีที่ 4 ของการกรีดเป็นต้นไป จึงสามารถกรีดชดเชยได้ระบบกรีดครึ่งลำต้นวันเว้นวันนี้ใช้ได้กับยางเกือบทุกพันธุ์ ยกเว้นบางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่ายเท่านั้นที่ควรใช้ระบบกรีดครึ่งลำต้น วันเว้นสองวัน

ข้อควรปฏิบัติในการกรีดยาง

1. ควรกรีดยางตอนเช้าหลังจากที่มีแสงสว่างแล้ว
2. กรีดยางเฉพาะต้นที่ได้ขนาดแล้ว
3. รอยกรีดจะต้องเริ่มจากซ้ายบนมาขวาล่าง เอียงประมาณ 30 องศากับแนวระดับ
4. อย่ากรีดเปลือกหนา เพราะจะทำให้เปลือกอกใหม่เสียหาย
5. อย่ากรีดเปลือกหนา ภายใน 1 เดือน ไม่ควรกรีดให้เปลือกเปลือกเกิน 2.5 เซนติเมตร หรือภายใน 1 ปี ไม่ควรกรีดให้เปลือกเปลือกเกิน 25 เซนติเมตร
6. หยุดกรีดเมื่อยางผลัดใบหรือเป็นโรคหน้ายาง
7. มีดกรีดยางต้องคมอยู่เสมอ
8. การเปิดกรีดยางหน้าทั้งสองและหน้าต่อไปให้เปิดกรีดที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร

2) ปาล์มน้ำมัน ฤดูปลูก การปลูกปาล์มน้ำมันควรกำหนดเวลาให้ตรงกับช่วงฤดูฝน เพราะปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการอยู่รอด และเจริญเติบโตของต้นกล้าปาล์มน้ำมันคือ ความชื้นในดิน ฤดูฝนในภาคใต้ของประเทศไทยจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม แต่ฤดูปลูกที่เหมาะสม อยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูฝนควรปลูกเมื่อตกแล้ว เพราะดินมีความชื้นการปลูกในช่วงนี้ทำให้ต้นปาล์มน้ำมันตั้งตัวในแปลงได้ยาวนานก่อนถึงฤดูแล้ง

การปลูกปาล์ม การปลูกระยะ 9x9x9 เมตร อายุต้นกล้าที่ใช้ปลูก อายุที่เหมาะสมคือ 10 - 12 เดือน ปลูกอยู่ช่วงฤดูฝนเพราะเป็นปัจจัยสำคัญ เดือนพฤษภาคม – มิถุนายน เตรียมการในเรือนเพาะชำ ก่อนย้าย ปลูกให้น้ำต้นกล้าปาล์มก่อนจะนำลงปลูก และพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลง คัดต้นกล้าผิดปกติออก หลุมปลูก ขนาดของหลุม 45 x 45 x 35 รูปทรงแปดเหลี่ยม วิธีการชุดหลุมดินชั้นบน และชั้นล่างแยกกัน และ ตากหลุมประมาณ 10 วัน ย้ายต้นปาล์มน้ำมัน ควรใช้รถบรรทุก เพื่อหลีกเลี่ยงการกระแทกกระเทือน และ คำนึงถึงความระมัดระวังในการเคลื่อนย้ายด้วย การปลูกต้นกล้าปาล์มน้ำมัน การใส่ปุ๋ยรองก้นหลุม ควรใช้ ร็อกฟอสเฟตอัตรา 250 กรัมต่อหลุม ก่อนนำต้นกล้าลงปลูก ควรคลุกเคล้าดินกับปุ๋ย เพื่อป้องกันการสัมผัส ของรากโดยตรง ใส่ดินลงไปให้หลุมโดยใช้ดินชั้นบนลงไปก่อน และอัดให้แน่นเพื่อป้องกันลมพัดแรง การตรวจ แปลงหลังจากปลูก ต้นกล้าจะต้องอยู่ในสภาพเดิม ถ้าตรวจพบควรแก้ไขทันที การปลูกซ่อม ควรทำภายใน ระยะเวลา 1 เดือน หลังจากปลูก

การดูแล - บำรุงรักษา

1. การป้องกันและการกำจัดวัชพืชในสวนปาล์มน้ำมัน ในช่วงฤดูแล้ง ไม่ควรกำจัดวัชพืชเพราะทำให้ดิน ขาดความชุ่มชื้น
2. การใส่ปุ๋ย ควรคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินเดิม ความต้องการของ ปาล์มน้ำมันในระยะต่าง ๆ สภาพแวดล้อมลมฟ้าอากาศ ชนิดของปุ๋ยอัตราการใช้
3. การป้องกันกำจัดโรคแมลงไม่ควรพ่นสารเคมีทันที เมื่อพบศัตรูพืชเพราะนอกจากจะเสียค่าใช้จ่ายสูง แล้ว ยังทำลายศัตรูธรรมชาติที่เป็นประโยชน์อีกด้วย ควรสูดตัวอย่าง เช่น ตัดทางใบที่ 17 ตรวจนับหนอนร่อน ถ้ำพบมีมากกว่า 5 ตัว ต่อทางใบโดยเฉลี่ย จึงควรป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี
4. การตัดช่อดอกในระยะเริ่มการเจริญเติบโต การตัดช่อดอกตัวผู้และตัวเมีย ทั้งในระยะแรก มีผลทำ ให้ต้นปาล์มเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง และมีขนาดใหญ่ เพราะอาหารที่ได้รับจะเสริมส่วนของลำต้น แทนการ เลี้ยงช่อดอกและผลผลิต เมื่อถึงระยะให้ผลผลิตที่ต้องการ ผลผลิตจะมีขนาดใหญ่ และสม่ำเสมอ ถ้าไม่ตัด ปล่อยทิ้งไว้ไม่เก็บเกี่ยว อาจเป็นแหล่งของเชื้อโรค โดยเฉพาะโรคทะลายเน่าได้

การใส่ปุ๋ยเคมีปาล์มน้ำมัน

ระยะเวลา และการแบ่งใส่ ใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงการใส่เมื่อแล้งจัดหรือฝน ตกหนัก ในปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย 4-5 ครั้ง ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง/ปี ช่วงที่เหมาะสม ในการใส่คือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ 2 ครั้ง ถ้า สภาพแวดล้อมเหมาะสมแบ่งใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) เมื่อแบ่งใส่ 3 ครั้ง/ปี แนะนำให้ใช้สัดส่วน 50:25:25% สำหรับการใส่ปุ๋ย ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน และเมื่อแบ่งใส่ 2 ครั้ง/ปี ใช้สัดส่วน 60:40% ระยะต้นฝน และก่อนปลายฝน ตามลำดับ ช่วงต้นฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน ช่วงกลางฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม – กันยายน ช่วงปลายฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน

วิธีการใส่ปุ๋ย

- 1) ให้ใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตรา 250 กรัม/ต้น รองก้นหลุมตอนปลูก โดยใช้ดินชั้นบน ผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยหินฟอสเฟต ใส่รองก้นหลุมแล้วกลบหลุมให้เต็มด้วยดินชั้นล่าง
- 2) อายุระหว่าง 1-4 ปี ใส่ปุ๋ยภายในวงกลม (รัศมี 1.5-2 เมตร) บริเวณที่กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น
- 3) อายุตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยห่างจากโคนต้น 50 ซม. จนถึงบริเวณปลายทางใบ
- 4) การใส่ปุ๋ยควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอ บริเวณทรงพุ่มใบรอบโคนต้น, ยกเว้นปุ๋ยหินฟอสเฟต แนะนำให้ใส่เป็นแนวรอบทรงพุ่ม ภายในรัศมีวงกลมรอบโคนต้น และควรใส่ปุ๋ยหลังจากกำจัดวัชพืชแล้ว

การเก็บเกี่ยวผลผลิต วิธีการเก็บเกี่ยวผลปาล์มสด รวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน ซึ่งมีขั้นตอนโดยทั่วไป ตักแต่งช่องทางลำเลียงระหว่างแถวปาล์มในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย สะดวกกับการตัด การลำเลียง และการตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัด แล้วออกสู่แหล่งรวม หรือศูนย์รวมผลปาล์มที่กำหนดขึ้นแต่ละจุดภายในสวน ข้อควรระวังในการตักแต่งช่องทางลำเลียงปาล์ม คือจะต้องไม่ตัดทางปาล์มออกอีก เพราะถือว่าการตักแต่งทางปาล์มได้กระทำไปตามเทคนิคและขั้นตอนแล้ว หากมีทางใบอันใดกีดขวาง ก็อาจดึงหรือแหวกให้สะดวกในการทำงาน สำหรับกองทางใบที่ตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือปิดกั้นทางระบายน้ำจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน คัดเลือกทะลายปาล์มสุกโดยยึดมาตรฐานจากการดูสีของผล ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มแดง และจำนวนผลสุกที่ร่วงหล่นลงบนดินประมาณ 10-12 ผล ให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่ใช้ได้ หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะคัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมาก ไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทง เพราะจะทำให้ผลร่วงมากก็ใช้มีดขอหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดแซะขั้วทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกจากคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น ควรแต่งขั้วทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็จะบรรจุลงในถังต้มลูกปาล์มได้สะดวก รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงไว้เป็นกอง ในที่ว่างโคนต้นเก็บผลปาล์มร่วงใส่ตะกร้าหรือเข่ง รวบรวมผลปาล์มทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองย่อย (สถาบันวิจัยพืชไร่และพลังงานทดแทน,2563)

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มังคุด พืชผัก

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน
นครศรีธรรมราช

จังหวัด

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	มังคุด	พืชผัก
AC-wd,col-sIA	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Ak-cC	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2en
Bng-clB	S3r	N	N	N	S3r
Fd-col-sIB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Fd-col-sIC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Fd-col-sIC*	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2en
Fd-col-sID	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e
Kbi-cB	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n
Kbi-cC	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2en
Kbi-clA	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n
Kbi-clC	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2en
Kc-clD	S3r	N	N	N	S3er
Kh-sIB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Klt-Ntn-clD	S3r	N	N	N	S3er
Km-sIC/csub	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Ll-mw,pic-sicIA	S2osn	S2sn	S2osn	S2osn	S2sn
Ll-mw,pic-sicIA*	S2on	S2n	S2osn	S2osn	S2n
Ntm-mw,col-sIB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ns
Ntm-mw-sIB	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2ns
Ntm-mw-sIB*	S2on	S2n	S2ons	S2ons	S2n
Ntn-Ntn-d-clC	S2rsn	S3r	S3r	S3r	S2ersn
Pac-clB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pto-col-sID	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3e
Pto-d,fl-sIB	S2rns	S2rns	S2rns	S2rns	S2ns
Pto-d,fl-sIC	S2rns	S2rns	S2rns	S2rns	S2ens
Pto-Pto-d,fl-sIB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2rns
Pto-Pto-d,fl-sIC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2erns

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ทุเรียน	มังคุด	พืชผัก
Pto-Pto-d,fl-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3e
Pto-Pto-d,fl-slD*	S2ewrn	S3r	S3r	S3r	S3e
Pto-Rg-slC	N	N	N	N	N
Pto-Rg-slD	N	N	N	N	N
Pto-Rg-slE	S3ewr	N	N	N	N
Pto-vd,col-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Pto-vd,col-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Pto-vd,col-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S3e
Ro-silA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-col-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Te-slB/d4c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB/d4c*	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2n
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Tkn-slA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดออกเป็น 6 เขต ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชน และเขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่นๆ และเขตเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	22,002.46	22.46
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	6,331.33	6.46
1.2 เขตป่าเสื่อมโทรม	144.82	0.15
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	15,526.32	15.85
2. เขตเกษตรกรรม	67,873.13	69.28
2.1 เขตปลูกไม้ผล(ศักยภาพการสูง ประเภทที่ 2)	48,263.93	49.26
2.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพการผลิตต่ำ)	215.29	0.22
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น(ศักยภาพการผลิตต่ำ)	19,393.91	19.80
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,552.24	2.61
3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,454.78	2.51
3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	97.45	0.10
4. เขตแหล่งน้ำ	268.22	0.27
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	76.59	0.08
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	191.63	0.20
5. เขตพื้นที่อื่นๆ	2,612.82	2.67
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2,662.40	2.72
รวม	97,971	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.2.1 เขตป่าไม้

มีเนื้อที่ 22,002.46 ไร่ หรือร้อยละ 22.46 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 6,331.33 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 22.46 ของเนื้อที่

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 144.82 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.46 ของเนื้อที่ตำบล

3) เขตพื้นที่พืชร่มชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 15,526.93 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.85 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก

6.2.2 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 67,873.13 ไร่ หรือร้อยละ 69.28 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 3 เขต พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมชั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพการผลิตสูง ประเภทที่ 2) (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 48,263.93 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 49.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ มังคุด ทุเรียน

2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพการผลิตต่ำ) (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 215.29 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.22 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ มังคุด ทุเรียน

3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ) (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 19,393.19 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 19.80 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,55.24 ไร่)หรือคิดเป็นร้อยละ 2.61 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,454.78 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 97.45 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 268.22 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 76.59 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบลปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติเช่น ห้วยหนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 191.63 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.20 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ

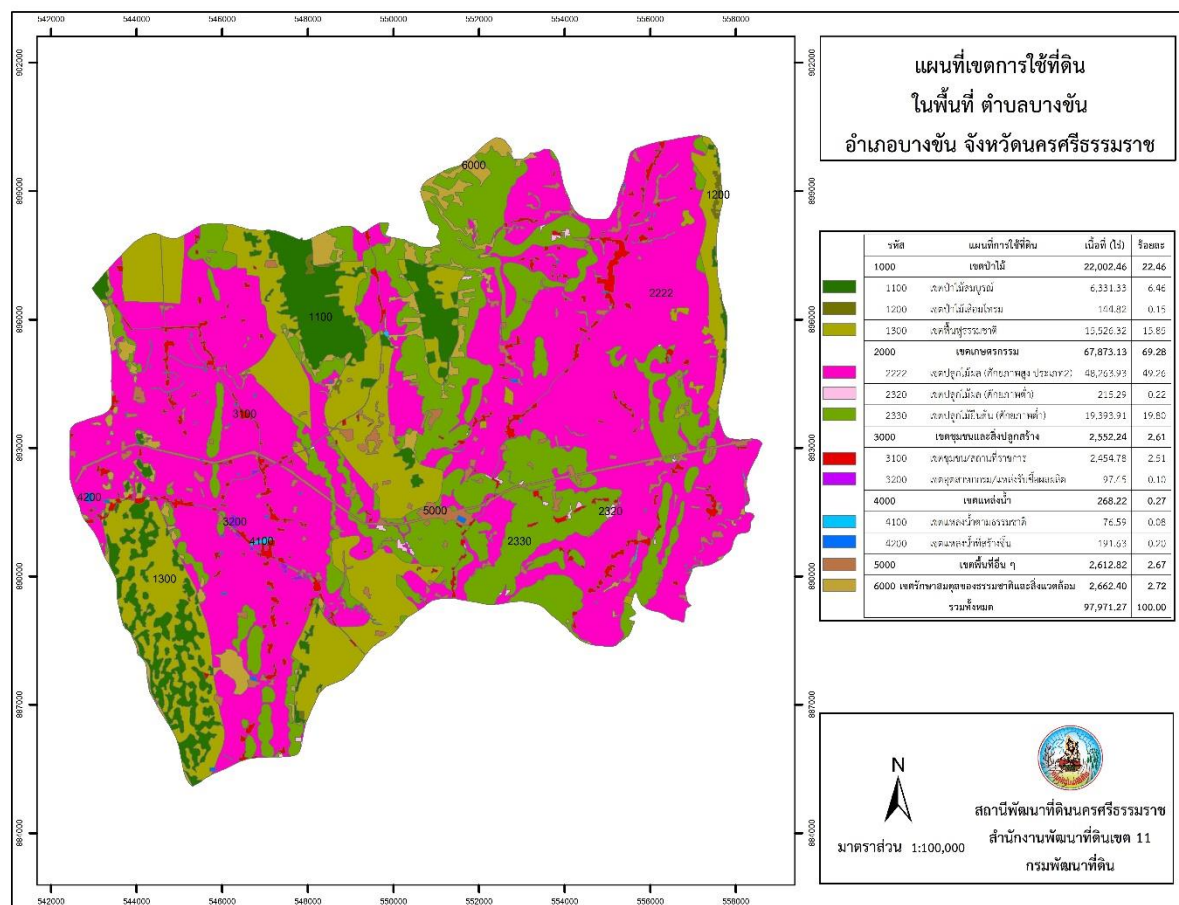
มีเนื้อที่ 2,612.82 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.67 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีเนื้อที่ 2,662.40 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.72 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลบางขันไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินนครศรีธรรมราช นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่ดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (7) การจัดหาปุ๋ยอินโดไมด์
- (8) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (9) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำลุ่ม-ดอน

3) พื้นที่แล้ง และขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน

7.3 กิจกรรมที่ดำเนินการของส่วนราชการอื่น

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตปลูกไม้ผล

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- (5) จัดตั้งศูนย์ดินปุ๋ยชุมชน(กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (6) จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน(กรมส่งเสริมการเกษตร)

7.3.2 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ เปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน และปัญหาปุ๋ยเคมีราคาแพง และราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลบางขัน กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลบางขันในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรมก่อให้เกิดการระบาดของโรค อย่างรุนแรง (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำจนเกิดแล้งซ้ำซาก และมีปัญหารองลงมา คือ ปุ๋ยเคมีราคาแพงและ ผลผลิตทางการเกษตรหลักของพื้นที่ราคาตกต่ำ ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

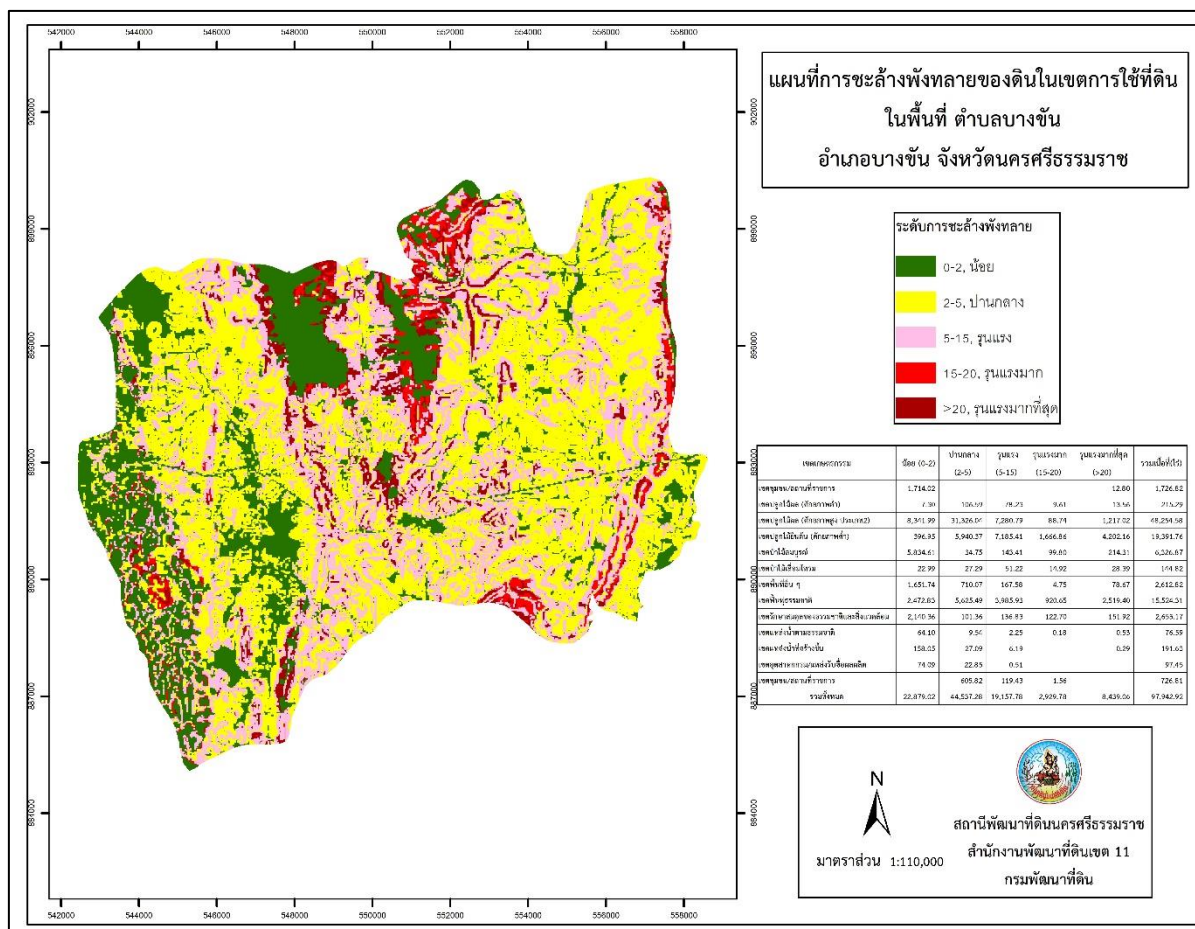
ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะรวมถึง (1) ดินเป็นกรด (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ (3) ดินตื้น โดยในพื้นที่ตำบลบางขัน คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร และจากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลบางขัน ซึ่งมีเนื้อที่รวม 97,942.92 ไร่ นั้น พบว่า ระดับความลาดชันมากกว่า 0-2% มีจำนวน 22,879.02 ไร่ ระดับความลาดชันระหว่าง 2-5% มีจำนวน 44,537.28 ไร่ มีราบที่ระดับความลาดชัน 5-15% มีจำนวน 19,157.78 ไร่ ระดับความลาดชันมีจำนวน 15-20% มีจำนวน 2,929.78 ไร่ ความลาดชัน มากกว่า 20% มีจำนวน 8,439.06 ไร่ จากที่สภาพภูมิประเทศเป็นถึงแม้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็น

พื้นที่ราบ มีการชะล้างพังทลายของดินน้อย แต่จะมีพื้นที่ส่วนหนึ่งที่มีความลาดชันสูง ส่งผลกระทบให้เกิดการสูญเสียดิน ในพื้นที่ราบ ได้รับน้ำจากพื้นที่จากพื้นที่ลาดชัน ทำให้มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลง ในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป ในกรณีของการขาดแคลนนํ้า นั้น ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบขาดแคลนนํ้าและน้ำท่วม จะสรุปได้ว่ามี 3 ประการ คือ (1) ก่อสร้างฝายชะลอน้ำในพื้นที่ด้านตะวันตกของตำบล (2) ขุดบ่อเก็บน้ำเพื่อสำรองไว้ในฤดูแล้ง (6) ปรับรูปแปลงนาเพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เกษตร

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่ป่าไม้ เนื้อที่ 22,002.46 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
	1.1 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สดที่มีในท้องถิ่น	0
2. เขตเกษตรกรรม 67,873.13 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
2.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) 48,163.93 ไร่	1.1 ส่งเสริมความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)	29,450
2.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) 215.29 ไร่	1.2 อนุรักษ์การส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์(ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้)	0
2.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น(ศักยภาพต่ำ) 19,393.91 ไร่	1.3 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	16,500
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สด	1,500
	1.5 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทางการเกษตร	32,500
	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	42,500
	1.8 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,500
	1.9 ให้บริการวิเคราะห์ดิน (หมอดินตรวจดิน)	3,000
3. เขตแหล่งน้ำ 268.22 ไร่	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขต ชลประทาน	446,500
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของ ดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	60,000
		633,450

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม 1.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภทที่ 2) 48,163.93 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ) 215.29 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น(ศักยภาพต่ำ) 19,393.91 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม เพิ่มพูนความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (สนง.สหกรณ์จังหวัด) 2) โครงการเกษตรอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด) 3) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด) 4) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด) 5) โครงการการบริหารความหลากหลายชีวภาพ (ศูนย์วิจัยพืชไร่จังหวัด) 6) โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 7) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด) 8) โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด) 9) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด) 10) โครงการพัฒนารูจกชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด) 11) โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (สนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัด) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1) โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2) โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3) โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4) โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 5) โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	6) โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน(สนง.เกษตรจังหวัด)
	7) โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	8) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	9) โครงการธนาคารสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	10) โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด)
	11) โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด)
	12) โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด)
	13) โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
	14 โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณรวม					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2521		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตป่าไม้	จำแนกประเภทที่ดินในเขตป่าไม้ถาวร	ไร่	16,728	1,310				18,038							
เขตเกษตรกรรม	ส่งเสริมความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน(หมอดินอาสา)	ราย	19	19	19	19	19	12	5,890	5,890	3,720	5,890	3,720	29,450	พด.
	รณรงค์การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์(ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้)	ครั้ง	1	1	1	1	1	5	0	0	0	0	0	0	พด.
	การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	0.1	0.1	0.1	.01	0.1	0.5	3,300	3,300	3,300	3,300	3,300	16,500	พด.
	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	20	20	20	20	20	100	300	300	300	300	300	1,500	พด.
	การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	6,500	6,500	6,500	6,500	6,500	32,500	พด.
	การจัดหาปุ๋ยอินโดไมต์	ตัน	25	0	0	0	0	10	17,000	0	0	0	0	42,500	พด.

แผนการใช้ที่ดินตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

	การส่งเสริมการปรับปรุง บำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	20	0	0	0	0	20	300	0	0	0	0	250	พด.
	ให้บริการวิเคราะห์ดิน (หมอดินตรวจดิน)	ราย	20	20	20	20	20	100	600	600	600	600	600	3,000	พด.
	การก่อสร้างแหล่งน้ำใน ไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	11	2	2	2	2	10	258,500	47,000	47,000	47,000	47,000	446,500	พด.
	การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	12,000	12,000	12,000	12,000	12,000	60,000	พด.

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา : <https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา : <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ดันศิริ และคำรณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชพลังงานทดแทน. 2563. เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน. กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา : https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop_1 มีนาคม 2567.

